

**Beslut och skötselplan för
Naturreservatet Stampatorgs ljunghed**

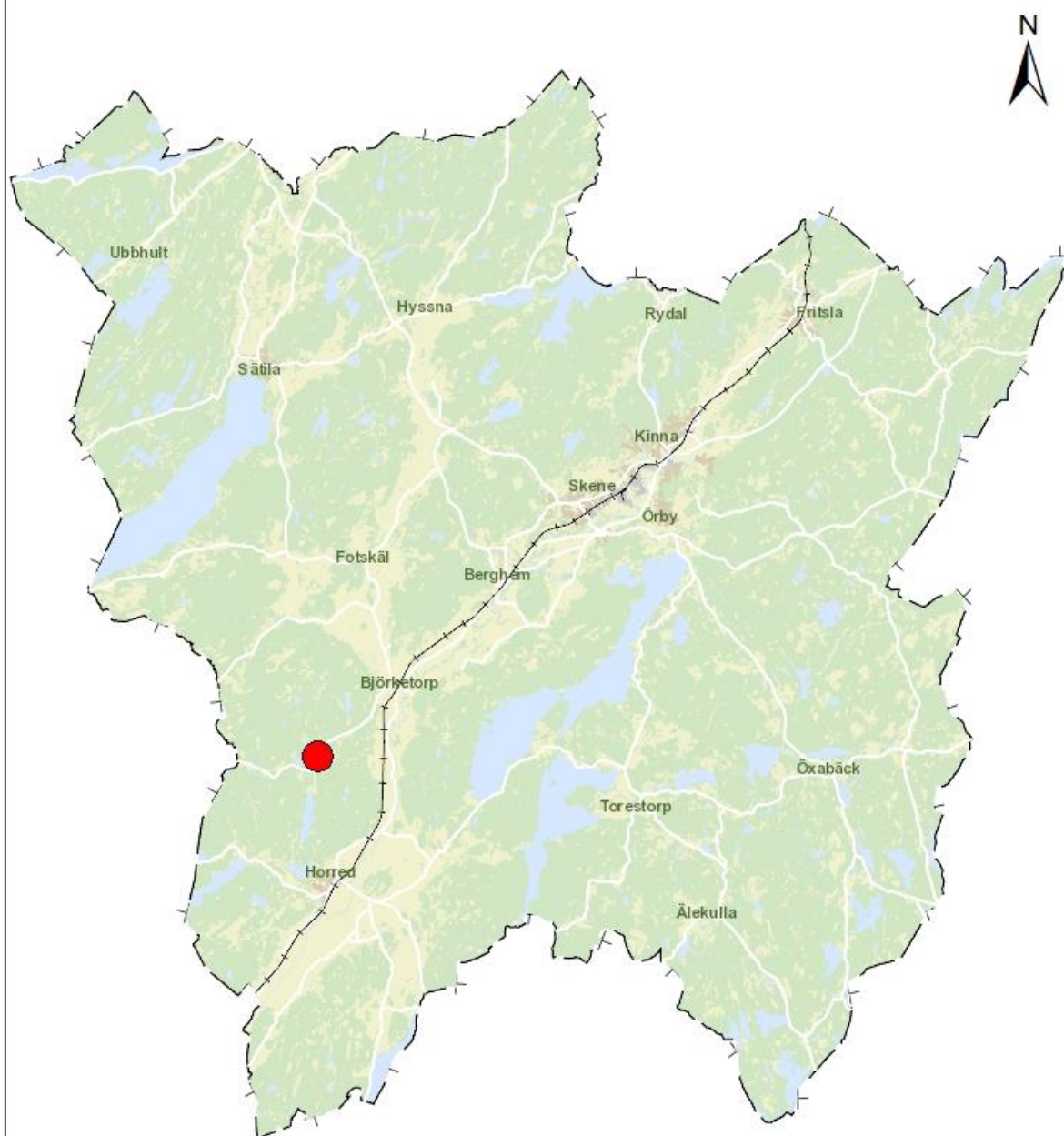

Marks kommun, Kommunfullmäktige, KF § 104/2019

Översiktskarta Naturreservatet Stampatorgs ljunghed

● Område för naturreservatet

Naturreservatet Stampatorgs ljunghed

Innehållsförteckning	Sid
Administrativa uppgifter	4
Beslut	4
Skäl till beslutet	4
Syfte med reservatet	5
Föreskrifter	6
Upplysningar	6
Intresseprövning	7
Hushållningsbestämmelser	7
Konsekvensutredning	7
Miljömål	8
Kungörelse	8
Hur man överklagar	8
Beslutskarta	9

Bilagor

- Bilaga 1. Skötselplan för Naturreservatet Stampatorgs ljunghed
- Bilaga 2. Skötselkarta med naturtyper
- Bilaga 3. Friluftslivskarta
- Bilaga 4. Sakägarförteckning
- Bilaga 5. Samrådsredogörelse
- Bilaga 6. Hur man överklagar

Administrativa uppgifter

Namn: Naturreservatet Stampatorgs ljunghed

Kommun: Mark

Socken: Surteby-Kattunga

Län: Västra Götalands län

Lägesbeskrivning: 4 km sydväst om Björketorp, vid Mjösjöns östra strand

Naturgeografisk region: 21 b Sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogslandskap i södra Västergötlands sprickdalsområde

Fastigheter: Björketorp 1:4, Björketorp S:3 och Björketorp 13:1

Nyttjanderättsinnehavare: Enligt sakägarförteckning, bilaga 4

Areal (ha): Cirka 4,4

Markslag och naturtyper (ha): En del av objektet (2,2 ha) består av enbuskrik utmark med ljunghed. Slänten ner mot Mjösjön (0,5 ha) består av buskmark med enar och småbogar och utgör hasselmusbiotop. Delen närmast bäcken utgörs av fuktigare mark (0,4 ha) Detsamma gäller den lägre delen som går från vägen mot bäcken som utgörs av ett kärrdråg (0,2 ha). Marken öster och väster om strandområdet i sydost består av löv- och blandskog (0,4 ha).

Kategori av markägare: Kommun

Förvaltare: Marks kommun

NVR-ID: 2043447

Beslut

Kommunfullmäktige i Marks kommun beslutade den 19 juni 2019, KF 104/2019, att:

- Det område som avgränsats på beslutskartan skyddas som naturreservat med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808).
- Reservatets namn ska vara Naturreservatet Stampatorgs ljunghed.
- Fastställa bifogad skötselplan med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera. Skötselplanens övergripande mål ska gälla utan begränsning i tiden.
- För att uppnå syftet med reservatet ska angivna föreskrifter gälla med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken (1998:808) samt 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252). Vård och förvaltning ska bedrivas i enlighet med upprättad skötselplan.
- Förvaltare av reservatet ska vara Marks kommun.
- Teknik- och servicenämnden är budgetansvariga för driften av naturreservatet och uppmanas att beakta detta i budgetprocessen.

Länsstyrelsen i Västra Götaland beslutade den 23 mars 2020, 505-29876-2019, att:

- Föreskriften C2, det är förbjudet att inom naturreservatet medföra okopplad hund, ska upphävas.

Skäl till beslutet

Stora delar av västra Mark var i slutet av 1800-talet mer eller mindre öppen betesmark. Ljunghedarna bredde ut sig över området, vilket man tydligt kan se på häradskartan från 1870-talet.

Vissa områden fortsatte dock att betas och området vid Mjösjön är ett sådant exempel. Betet har numera upphört och enebuskarna står på vissa ställen tätt, men med enkla restaureringsåtgärder kan den betydligt öppnare ljungheden fås tillbaka. Kommunen har börjat att röja bort enar, träd och slyuppslag i området.

Idag återstår mindre än en procent av de forna ljunghedarna i Sverige. Detta har fått till följd att många av hedens växter och djur idag för en mycket tynande tillvaro eller till och med har försvunnit helt från Sverige. Mosippa, guldsandbi och sandödlor är några exempel på hotade arter som trivs på stora öppna ljunghedar. Tyvärr har de arterna inte påträffats på Stampatorg men det finns chans att de etablerar sig längre fram.

Föreskrifterna är formulerade för att säkra de natur- och kulturvärden som finns och som ska återskapas i reservatet. Beslutet tryggar och förstärker livsbetingelserna för de växt- och djursamhällen samt arter inom området som är typiska för ljungheden, till exempel blodrot, stenmåra och stagg.

Genom att skydda och sköta området kommer också området att bli mer tillgängligt för friluftslivet.

Syfte med reservatet

- Att restaurera och bevara en sällsynt och värdefull kulturpräglad naturmiljö som var typisk för västra Sveriges jordbrukslandskap fram till 1800-talets slut. Ljungheden representerar det hårda markutnyttjandet av markslaget utmark i det gamla bondesamhället.
- Att tillgodose en bra livsmiljö för hasselmusen inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer.
- Att tillgodose behovet av områden för friluftsliv.

Syftet ska tryggas genom att:

- reservatet hävdas på traditionellt vis med ljunghedens skötsel och bete.
- naturvårdande skötsel för att främja ljungheden genomförs.
- skötsel av hasselmusbiotop genomförs.
- anläggningar för friluftslivets behov uppförs och underhålls, såsom grindar, naturstigar, handledare, bro, spänger, informationstavla, grillplats och bänkbord.
- området skyddas från all form av exploatering.
- ökad kunskap om skötsel effekter och arters ekologi beaktas i den löpande skötseln.

Föreskrifter

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken).

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller annan anläggning med undantag för betesdriftens och friluftslivets behov.
2. Anlägga väg eller stig med undantag för reservatets naturstigar.
3. Anlägga luft- eller markledning, uppföra mast eller vindkraftverk.
4. Anordna upplag med undantag för faunadepåer på anvisade platser.
5. Borra, gräva, schakta, bedriva täkt, utfylla, tippa, dika eller dämna.
6. Kalka, gödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
7. Sätta upp stängsel eller annan hägnad med undantag för betesdriftens behov.
8. Plantera skog.
9. Avverka lövträd i trädgården utmed bäcken.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken). Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Utmärkning och information av naturreservatet i terrängen.
2. Anläggning och underhåll av parkeringsplats, rast- och grillplats, stigar och informationstavla.
3. Skötsel i form av betesdrift, röjning och ljungröjning.
4. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.
5. Stängsling.
6. Insådd av typiska arter.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Framföra motordrivet fordon.
2. UPPHÄVD
3. Tälta.
4. Göra upp eld på icke angiven plats.
5. Elda med annat än medtagen eller av förvaltaren tillhandahållen ved.
6. Plocka gräva upp eller på annat sätt skada växter.
7. Sätta upp skylt affisch eller därmed jämförbart anslag.
8. Slänga skräp eller trädgårdsavfall.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för förvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel som ska utföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna med mera

Om det finns särskilda skäl får Marks kommun medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får inte ges ifall åtgärden strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får

Marks kommun helt eller delvis upphäva beslutet för naturreservatet enligt 7 kap. 7 § miljöbalken.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna gäller annan lagstiftning som vanligt. Befintliga lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse är följande;

- Regler om fridlysning av djur och växter i miljöbalken och fridlysningsförordningen
- Artskyddsförordningen
- Terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen
- Strandskydd
- Allemansrätten

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Reservatsförvaltare är Marks kommun.
- Förvaltare är Teknik- och serviceförvaltningen, Marks kommun. Förvaltningen ska ske i samverkan med Miljöenheten och markägarna.
- Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt naturvårdsverkets riktlinjer.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Marks kommun. Skötselplanen ska följas vid all skötsel och revideras vid behov.
- Efter 10 år ska det utredas om det finns behov av att revidera skötselplanen.
- Tillsyn och uppföljning av skötseln ska ske av kommunbiologerna.

Intresseprövning

Kommunen bedömer att det bästa skyddet i detta fall är att bilda ett naturreservat. På det viset skyddas området från risken att planteras och bli produktionsskog samt att skötseln av ljungheden och hasselmusbiotopen säkerställs.

Hushållningsbestämmelser

Ett naturreservat bedöms utgöra en från allmän synpunkt god hushållning enligt 3 kap. miljöbalken. Några konkurrerande allmänna eller enskilda intresseanspråk av betydelse bedöms inte föreligga.

Stampatorgs ljunghed ligger inom ett område som utpekats som NV (Utredningsområde för skyddad natur (MB 3:6)) i kommunens översiktsplan. Bildandet av naturreservat ligger därför i linje med översiktsplanens rekommendationer.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer kommunen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så små kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Miljömål

Att skydda Stampatorgs Ljunghed kommer att bidra till att nå miljömålen "Levande skogar", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Ett rikt odlingslandskap".

Beslutskarta

